

Največja težava samozaposlenih je bil izpad prihodka v primeru bolezni

Aktivno in neaktivno prebivalstvo, Slovenija, priložnostni modul, 2. četrletje 2017

Število samozaposlenih se v zadnjem obdobju ponovno nekoliko povečuje. Podatke o njihovih značilnostih smo zbirali v 2. četrletju 2017. Med 114.000 samozaposlenimi jih večina ni nikogar zaposlovala, več kot pol jih je bilo zelo zadovoljnih s svojim delom, petina pa bi se raje zaposlila.

V drugem četrletju 2017 smo vprašalniku raziskovanja Aktivno in neaktivno prebivalstvo dodali nekaj vprašanj, t. i. [priložnostni modul](#), s katerimi smo skušali pridobiti poglobljene podatke o samozaposlenih in njihovem položaju na trgu dela. Ti podatki so mednarodno primerljivi, saj se je priložnostni modul Samozaposleni sočasno izvajal v vseh državah članicah EU.

Med 955.000 delovno aktivnimi 12 % samozaposlenih

V 2. četrletju 2017 je bilo 114.000 oseb samozaposlenih (67 % moških in 33 % žensk). 94.000 samozaposlenih (82 %) je delalo v lastnem podjetju, ali so bili samostojni podjetniki, ali so delali v svobodnem poklicu, preostalih 20.000 (18 %) samozaposlenih pa so bili kmetje. Okoli dve tretjini samozaposlenih (76.000 ali 67 %) nista nikogar zaposlovali; več kot polovica teh ni nikogar zaposlovala zato, ker ni bilo dovolj dela. Večina samozaposlenih (98.000 ali 86 %) pa v prihodnjih 12 mesecih ni nameravala niti zaposlovati novih delavcev niti za delo najeti podizvajalcev.

- Največ samozaposlenih se je samozaposlilo zaradi primerne priložnosti (30,7 %), 25,5 % jih je nasledilo družinsko podjetje, 13,3 % pa, ker niso našli zaposlitve.
- 50,3 % samozaposlenih je bilo zelo zadovoljnih s trenutnim delom. Med zaposlenimi je bilo takih 51,8 %.
- 86,6 % samozaposlenih je imelo avtonomijo pri delu, saj so lahko vplivali tako na vsebino kot na razporeditev delovnih nalog. Med zaposlenimi je bilo takih 36,3 %.
- Od zaposlenih bi jih bilo 6,4 % (54.000) raje samozaposlenih, vendar je več kot tretjino teh (37,7 % oz. 20.000) od tega odvrčala finančna negotovost dela v samozaposlitvi.
- Od samozaposlenih bi se jih 19,7 % (22.000) raje zaposlilo.

Glavna težava je izpad prihodka v primeru bolezni

Največ samozaposlenih, 19,4 %, je kot največjo težavo pri delu v samozaposlitvi navedlo izpad prihodka v primeru bolezni, druga najpogostejša težava je bil premajhen vpliv na določanje cene oz. vrednosti svojega dela (za 14,9 % samozaposlenih), tretja pa neplačevanje strank oz. plačevanje z zamudo (za 13,8 % samozaposlenih). 28,1 % samozaposlenih pri delu v samozaposlitvi v 2. četrletju 2017 ni imelo težav.

Samozaposleni na trgu dela

Število samozaposlenih se je v zadnjih četrletjih ponovno začelo nekoliko višati. Po zadnjih podatkih, tj. za 4. četrletje 2017, jih je bilo 116.000, za 8.000 več kot pred enim letom. V letu 2016 jih je bilo na letni ravni 108.000, v preteklih desetih letih pa jih je bilo največ leta 2010 (119.000), najmanj pa leta 2008 (99.000). Po podatkih iz [poročila Zavoda za zaposlovanje](#) o izvajanju ukrepa spodbujanja samozaposlovanja v obdobju 2007–2013 je bilo največ prejemnikov subvencije za samozaposlitev prav v letu 2010.

Za pregled položaja samozaposlenih na trgu dela so zanimivi predvsem **ekonomsko odvisni samozaposleni**. Njihov delež v zadnjem obdobju narašča. V raziskovanju Aktivno in neaktivno prebivalstvo zbiramo podatke o tem, ali samozaposleni, ki nikogar ne zaposlujejo, delajo večinoma za eno stranko in v prostorih te stranke, od leta 2012. **Ekonomsko odvisne samozaposlene tako največkrat opredelimo kot samozaposlene, ki nikogar ne zaposlujejo in delajo večinoma za eno stranko.** Po navedeni opredelitvi je bilo v letu 2012 ekonomsko odvisnih 7,9 % samozaposlenih (9.000 samozaposlenih), v letu 2016 pa jih je bilo 12,7 % (14.000 samozaposlenih). Med ženskami je bil delež ekonomsko odvisnih samozaposlenih v celotnem obdobju 2012–2016 višji kot med moškimi. V letu 2016 je bilo ekonomsko odvisnih 14,9 % (5.000)

samozaposlenih žensk in 11,8 % (9.000) samozaposlenih moških.

Ekonomsko odvisne samozaposlene smo v priložnostnem modulu v 2. četrtnetu 2017 skušali opredeliti z (na evropski ravni poenotenimi) vprašanji o številu strank v zadnjem letu in z vprašanji o njihovem vplivu na določanje svojega delovnega časa. Ekonomsko odvisni samozaposleni so tisti **samozaposleni, ki so brez zaposlenih, ki delajo zgolj za eno stranko ali ki večino svojega prihodka (vsaj 75 %) zaslužijo z delom za eno stranko in ki svojega delovnega časa ne morejo določati sami**. Takih samozaposlenih je bilo v 2. četrtnetu 2017 približno 6.000 ali 5 %.

Avtor/-ji: Tina Osvald Zaletelj

Naslednja objava: 29. 5. 2018

Statistični urad Republike Slovenije

Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

Informacijsko središče:

telefon: (01) 241 64 04

faks: (01) 241 53 44

info.stat@gov.si

www.stat.si

© Statistični urad Republike Slovenije

Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.